

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD RIJEKA

Gradonačelnik

KLASA: 024-02/23-01/120

URBROJ: 2170-1-03-00-23-1

Rijeka, 4. 12. 2023.

GRADSKOM VIJEĆU GRADA RIJEKE n/p predsjednice

DODATNA INFORMACIJA UZ PRIJEDLOG ODLUKE O VISINI PAUŠALNOG POREZA PO KREVTU NA PODRUČJU GRADA RIJEKE (Točka 15. dnevnog reda sjednice Gradskog vijeća Grada Rijeke)

Analiza turizma u Gradu Rijeci u kontekstu donošenja nove Odluke o visini paušalnog poreza po krevetu na području grada Rijeke

1. Smještajni kapaciteti u Gradu Rijeci

Na području Grada Rijeke, zaključno s 31.12.2022. godine nalazi se 5 hotela, jedno turističko naselje i jedan integralni hotel te 19 hostela. Osim hotela i hostela, postoje 2 prenoćišta, 3 učenička doma i jedan studentski dom te 211 objekata iz skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste - skupina kampovi) od toga 46 apartmana, 101 soba za iznajmljivanje i 64 studio apartmana te 1.138 objekata za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu.

1.1. Hoteli

U 2019. godini prosječna popunjenost kreveta u hotelskom smještaju Grada Rijeke bila je 45,77%, a u 2022. godini prosječna popunjenost iznosila je 44,46%. U 2022. godini hoteli su raspolagali s 523 smještajne jedinice s 1.029 kreveta, a u 2019. godini hoteli su raspolagali s 329 smještajnih jedinica sa 601 krevetom.

1.2. Hosteli

U 2019. na području Grada Rijeke bilo je 15 hostela, a u ovom trenutku Rijeka raspolaže s 19 hostela. U 2021. godini prosječna popunjenost kreveta u hotelskom smještaju Grada Rijeke bila je 15,38%, a u 2022. godini prosječna popunjenost iznosila je 8,14%.

U 2022. godini hosteli su raspolagali s 413 smještajnih jedinica s 1.269 kreveta, a u 2019. godini hosteli su raspolagali sa 143 smještajne jedinice s 465 kreveta.

1.3. Smještajni objekti po vrstama i kapacitetu u Rijeci

U 2019. godini broj ugostiteljskih objekata za smještaj iznosio je 195, a krajem 2022. taj je broj iznosio 243 objekata. Broj objekata za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu je u 2019. god. iznosio 1.314 objekata, a krajem 2022. godine 1.410 objekta.

VRSTA	Broj objekata/godina				
	2019.	2020.	2021.	2022.	Indeks 2022/2019
Soba za iznajmljivanje	95	94	96	101	106
Apartment za iznajmljivanje	35	43	44	46	131
Studio apartman za iznajmljivanje	37	49	56	64	173
Hotel	5	5	7	7	140

Hostel	15	15	15	19	127
Učenički dom	3	3	3	3	100
Studentski dom	3	3	3	1	33
Prenočište	2	2	2	2	100
Kuća za odmor	0	1	0	0	
Kampovi	0	0	0	0	
UKUPNO	195	215	226	243	125

Tablica 1.1. Tabelarni prikaz ugostiteljskih objekata za smještaj Izvor: TZ grada Rijeke

VRSTA	Broj objekata/godina				
	2019.	2020.	2021.	2022.	Indeks 2022/2019
Soba u domaćinstvu	82	92	91	95	116
Apartman u domaćinstvu	924	825	798	908	98
Studio apartman u domaćinstvu	297	302	313	393	132
Kuća za odmor u domaćinstvu	11	12	17	14	127
UKUPNO	1314	1231	1219	1410	107

Tablica 1.2. Tabelarni prikaz objekata za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu Izvor: TZ grada Rijeke

2. Turistički promet u Rijeci¹

U 2019. godini Grad Rijeku posjetilo je 166.563 turista koji su ostvarili 467.720 noćenja, a u 2022. godini ostvareno je 182.952 dolazaka, što predstavlja 10% više u odnosu na 2019. te 569.859 noćenja, što predstavlja 22% više u odnosu na 2019. godine.

Prosječna duljina boravka turista u Rijeci 2019. godine iznosila je **2,8 dana**, a 2022. **3,1 dana**.

Mjesec	Dolasci i noćenja turista u gradu Rijeci 2019. i 2022. godine					
	2019.			2022.		
	Dolasci	Noćenja	Broj noćenja po dolasku	Dolasci	Noćenja	Broj noćenja po dolasku
Siječanj	5.340	16.089	3	5.565	18.907	3,4
Veljača	5.704	17.536	3	6.434	19.417	3,0
Ožujak	7.647	20.356	3	7.844	24.112	3,1
Travanj	11.634	28.090	2	11.347	31.673	2,8
Svibanj	12.972	31.427	2	12.875	36.193	2,8
Lipanj	18.138	46.486	3	19.269	57.556	3,0
Srpanj	27.997	88.289	3	32.911	113.461	3,4
Kolovoz	35.951	111.243	3	36.056	128.874	3,6
Rujan	16.414	40.130	2	19.717	57.144	2,9
Listopad	11.243	28.403	2,5	14.197	36.003	2,5
Studeni	7.147	20.634	2,9	7.860	22.872	2,9
Prosinac	6.381	19.037	3,0	8.857	23.647	2,7
UKUPNO	166.563	467.720	2,8	182.952	569.859	3,1

Tablica 2.1. Tabelarni prikaz dolazaka, noćenja i broja noćenja po dolasku turista u Grad Rijeku Izvor: TZ grada Rijeke

¹ Godine 2020. i 2021. izuzete su iz analiza, zbog pandemije virusa Covid-19.

U prvih šest mjeseci 2023. godine, turističkih dolazaka bilo je 86.000, što je 40% više dolazaka u odnosu na isto razdoblje 2019., a noćenja 234.092, što je 46% više noćenja u odnosu na isto razdoblje 2019.

Mjesec	Dolasci i noćenja turista u gradu Rijeci					
	2019.		2022.		2023.	
	Dolasci	Noćenja	Dolasci	Noćenja	Dolasci	Noćenja
Siječanj	5.340	16.089	5.565	18.907	7.879	23.149
Veljača	5.704	17.536	6.434	19.417	10.136	27.651
Ožujak	7.647	20.356	7.844	24.112	10.800	31.357
Travanj	11.634	28.090	11.347	31.673	15.769	40.682
Svibanj	12.972	31.427	12.895	36.193	18.128	45.683
Lipanj	18.138	46.486	19.269	57.556	23.288	65.570
UKUPNO	61.435	159.984	63.354	187.858	86.000	234.092

Tablica 2.2. Tabelarni prikaz dolazaka i noćenja turista u Grad Rijeku
Izvor: TZ grada Rijeke

3. Odluka o visini turističke pristojbe (Grad Rijeka)

Obveza plaćanja turističke pristojbe propisana je Zakonom o turističkoj pristojbi (NN 52/19, 32/20, 42/20) kojim se uređuje i način utvrđivanja visine turističke pristojbe te Pravilnikom o najnižem i najvišem iznosu turističke pristojbe (NN 71/19), a Odluku o visini turističke pristojbe do 31. siječnja tekuće godine za sljedeću godinu donosi Županijska skupština Primorsko-goranske Županije, uz prethodno mišljenje Turističke zajednice Grada Rijeke. Ako Županijska skupština Primorsko-goranske Županije ne donese odluku o visini turističke pristojbe, primjenjuje se najniži iznos turističke pristojbe.

3.1. Pravilnikom o najnižem i najvišem iznosu turističke pristojbe propisani su između ostalog najniži i najviši iznosi turističke pristojbe po osobi i noćenju, najniži i najviši paušalni iznos turističke pristojbe koji plaćaju osobe koje pružaju uslugu smještaja u domaćinstvu i na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu i visina godišnjeg paušalnog iznosa turističke pristojbe koji plaća vlasnik kuće, apartmana ili stana za odmor za sebe i članove uže obitelji.

- a. Najniži i najviši iznos turističke pristojbe za osobe koje koriste uslugu noćenja u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost iznosi:

Noćenje u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost po osobi			Grad Rijeka (za 2024. god)	
Razdoblje	1. 4. do 30. 9.	Ostalo razdoblje	1. 4. do 30. 9.	Ostalo razdoblje
Najniži iznos turističke pristojbe	1,33 € (10,00kn)	0,93 € (7,00 kn)	2,00€ (15,07kn)	1,50€ (11,30kn)
Najviši iznos turističke pristojbe	2,65 € (20,00kn)	1,86 € (14,00kn)		
Noćenje u smještajnom objektu iz skupine Kampovi (Kampovi i Kamp odmorišta) po osobi			Grad Rijeka (za 2024. god)	
Razdoblje	1. 4. do 30. 9.	Ostalo razdoblje	1. 4. do 30. 9.	Ostalo razdoblje

Najniži iznos turističke pristojbe	1,06€ (8,00kn)	0,66 € (5,00kn)		
Najviši iznos turističke pristojbe	1,99€ (15,00kn)	1,33 € (10,00kn)	1,50€ (11,30 kn)	1,00€ (7,53 kn)

Izvor: TZ grada Rijeke

- b. Najniži i najviši iznos turističke pristojbe za osobe koje pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu ili na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu iznosi:

	Smještaj u domaćinstvu – po krevetu	Smještaj na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu – po krevetu
Najniži godišnji paušalni iznos turističke pristojbe	46,45€ (350,00kn)	26,54€ (200,00kn)
Najviši godišnji paušalni iznos turističke pristojbe	132,75€ (1000,00kn)	66,36€ (500,00kn)
Grad Rijeka (za 2024. god)	50,00€ (376,73 kn)	30,00€ (226,04kn)

Izvor: TZ grada Rijeke

	Smještaj u domaćinstvu u kampu i u objektu vrste kamp odmorište ili kamp odmorište – robinzonski smještaj - za svaku smještajnu jedinicu	Smještaj na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu u kampu i u objektu vrste kamp odmorište ili kamp odmorište – robinzonski smještaj – za svaku smještajnu jedinicu
Najniži godišnji paušalni iznos turističke pristojbe	66,36€ (500,00kn)	33,18€ (250,00kn)
Najviši godišnji paušalni iznos turističke pristojbe	132,75€ (1000,00kn)	66,36€ (500,00kn)
Grad Rijeka (za 2024. god)	70,00€ (527,42kn)	35,00€ (263,71kn)

Izvor: TZ grada Rijeke

- c. Najniži i najviši iznos turističke pristojbe koju plaća vlasnik kuće, apartmana ili stana za odmor u godišnjem paušalnom iznosu, za sebe i članove uže obitelji iznosi:

	Najniži iznos turističke pristojbe	Najviši iznos turističke pristojbe	Grad Rijeka (za 2024. god)
Prvi član	7,96€ (60,00kn)	33,18€ (250,00kn)	10,00€ (75,35kn)
Drugi član	7,96€ (60,00kn)	33,18€ (250,00kn)	10,00€ (75,35kn)
Za svakog sljedećeg člana	3,32€ (25,00kn)	13,27€ (100,00kn)	5,00€ (37,67kn)

Izvor: TZ grada Rijeke

3.2. Maksimalni iznosi koji se mogu propisati u gradu Rijeci

S obzirom da grad Rijeka želi razvijati cjelogodišnji turizam, maksimalni iznosi koji se mogu propisati su:

- za osobe koje koriste uslugu noćenja u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost - **1,86€** (14,00 kn)
- noćenje u smještajnom objektu iz skupine Kampovi – **1,33€** (10,00 kn)
- za osobe koje pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu ili na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu – Smještaj u domaćinstvu po krevetu **132,75€** (1.000,00 kn), Smještaj na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu po krevetu –**66,36€** (500,00 kn)
- smještaj u domaćinstvu u kampu i u objektu vrste kamp odmorište ili kamp odmorište **132,72€** (1.000,00 kn)
- smještaj na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu u kampu i u objektu vrste kamp odmorište ili kamp odmorište – robinzonski smještaj **66,36€** (500,00 kn)
- iznos turističke pristojbe koju plaća vlasnik kuće, apartmana ili stana za odmor u godišnjem paušalnom iznosu, za sebe i članove uže obitelji: prvi član – **33,18€** (250,00 kn), drugi član **33,18€** (250,00 kn), svaki slijedeći **13,27€** (100,00 kn)

3.3. Prihodi od turističke pristojbe

Prema članku 20. stavku 1. Zakona o turističkoj pristojbi (NN 52/19, 32/20, 42/20), određeno je da, financijska institucija kod koje je otvoren račun utvrđen propisima o приходima za financiranje drugih javnih potreba dostavlja 3,5% sredstava na poseban račun Hrvatske turističke zajednice za razvojne projekte i programe kreiranja novih turističkih programa na turistički nedovoljno razvijenim područjima (Fond za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent) i 2% sredstava na poseban račun HTZ-a za projekte i programe udruženih turističkih zajednica (Fond za udružene turističke zajednice). Preostala sredstva raspoređuju se - 65% sredstva lokalnoj turističkoj zajednici, od čega se **30% doznačuje gradu** na području kojeg je osnovana, s uvjetom da se ta sredstva koriste isključivo za poboljšanje uvjeta boravka turista, - 15 % sredstava regionalnoj turističkoj zajednici i 20 % sredstava HTZ-u.

Ostvareni prihodi Grada Rijeke od turističke pristojbe u 2019. 2022. i 2023. (od 1.1. do 1.10.2023.) godini

Mjeseci	2019. (kn)	2022. (kn)	2023. (€)
Siječanj	2.072,13	2.443,13	1.995,91
Veljača	2.113,50	2.500,49	4.481,97
Ožujak	2.757,95	2.432,93	6.051,73
Travanj	2.937,78	2.394,11	5.371,14
Svibanj	3.546,13	4.227,98	7.369,71
Lipanj	4.816,69	7.351,17	11.178,72
Srpanj	11.883,01	14.885,65	18.142,98
Kolovoz	12.554,40	21.730,04	21.084,42
Rujan	11.586,30	16.943,24	21.399,04
Listopad	6.111,83	11.529,73	13.307,27
Studeni	7.549,95	7.324,11	-
Prosinac	4.242,57	4.370,48	-
Ukupno:	72.172,22	98.133,07	110.382,89

Tablica 5.1. Tabela prikaz prihoda od turističke pristojbe koju je uprihodio Grad Rijeka, Izvor: Grad Rijeka

4. Odluka o visini paušalnog poreza djelatnosti iznajmljivanja i smještaja u turizmu

Člankom 57. stavkom 2. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22 i 114/23) propisano je da se poreznim obveznicima koji ostvaruju dohodak od iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova, porez na dohodak po osnovi obavljanja te djelatnosti utvrđuje u paušalnom iznosu, pod uvjetima i na način propisan člancima 61. i 82. Zakona. Člankom 57. stavkom 3. Zakona propisano je da su jedinice lokalne samouprave u tom slučaju obvezne donijeti odluku kojom će propisati visine paušalnog poreza po krevetu, a koje ne mogu biti manje od 19,91 eura niti veće od 199,08 eura. Odluka se može mijenjati najkasnije do 15. prosinca tekuće godine, s primjenom od 1. siječnja sljedeće godine do donošenja nove odluke kojom će se propisati visina paušalnog poreza po krevetu odnosno po smještajnoj jedinici u kampu. Pravilnikom o paušalnom oporezivanju djelatnosti iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu („Narodne novine“ broj 1/19, 1/20, 138/20, 1/21 i 156/22) propisani su, pored ostalog, kriteriji po kojima predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave svojim odlukama propisuje visinu paušalnog poreza na dohodak i djelatnosti iz članka 57. stavka 2. Zakona. Godišnji paušalni porez na dohodak utvrđuje se kao umnožak broja kreveta odnosno broja smještajnih jedinica u kampu i/ili kamp-odmorištu odnosno broja smještajnih jedinica u objektu za robinzonski smještaj te visine paušalnog poreza po krevetu odnosno po smještajnoj jedinici u kampu i/ili kamp-odmorištu odnosno po smještajnoj jedinici u objektu za robinzonski smještaj. Budući da je odredbama Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 114/23), ukinut prirez porezu na dohodak za sve dohotke (pri čemu navedene odredbe o ukidanju prireza porezu na dohodak stupaju na snagu 1. siječnja 2024. godine), od sljedeće godine se više ne obračunava prirez porezu na dohodak ni na iznos godišnjeg paušalnog poreza na dohodak od iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova. Prema odredbama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne samouprave („Narodne novine“ broj 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23), prihodi od poreza na dohodak, u koje spada i navedeni godišnji paušalni porez na dohodak po krevetu, zajednički su prihodi koji se raspodjeljuju između općina, gradova i županija. Važećom Odlukom o visini paušalnog poreza po krevetu na području grada Rijeke („Službene novine Grada Rijeke“ broj 22/19 i 15/22), utvrđena je visina paušalnog poreza na dohodak po krevetu u sobama, apartmanima i kućama za odmor koji se nalaze na području grada Rijeke, u iznosu od 60,00 eura po krevetu.

Temeljem predujma poreza/prireza na dohodak od iznajmljivanja stanova, soba i postelja paušalno, Grad Rijeka uprihodio je:

	2019. (€)	2022. (€)	2023. (€) siječanj- listopad
Prihod	292.795,34	142.387,94	188.187,06

Tablica 6.1. Tabela prikaz predujma poreza/prireza na dohodak od iznajmljivanja stanova, soba i postelja paušalno
Izvor: Grad Rijeka, Upravni odjel za financije

4.1. Primjer gradova u Hrvatskoj - Odluke o visini paušalnog poreza po krevetu, smještajnoj jedinici u kampu te smještajnoj jedinici u objektu za robinzonski smještaj

Naselje	Po krevetu	Kamp	Robinzonski	PROMJENE
DUBROVNIK – gradska jezgra	199,08 €	99,54 €	99,54 €	
Lozica, Sustjepan	84,68 €	84,68 €	84,68 €	
Bosanka, Čajkovići, Donje Obuljeno, Gornje Obuljeno, Komolac, Mokošica, Nova Mokošica, Orašac, Petrovo selo, Pobrežje, Prijedor, Rožat, Trsteno, Zaton	69,68 €	69,68 €	69,68 €	
Brsečine, Čajkovića, Dubravica, Gromača, Kliševo, Knežica, Koločep, Lopud, Ljubač, Mravinjac, Mrčevo, Osojnik, Suđurađ, Sv. Andrija, Šipanska Luka, Šumet	49,77 €	49,77 €	49,77 €	
SPLIT – stara gradska jezgra	199,00 €	66,00 €	46,00 €	
Svi gradski kotarevi Grada Splita osim ulica u staroj gradskoj jezgri utvrđenih u I. zoni	66,00 €	66,00 €	46,00 €	
Mjesni odbori: Stobreč, Kamen, Slatine	66,00 €	66,00 €	46,00 €	
Mjesni odbori: Žrnovnica, Sitno gornje, Sitno donje i Srinjine	26,00 €	66,00 €	46,00 €	
UMAG – sva naselja	75,00 €	120,00 €	40,00 €	
PULA-sva naselja	39,82 €	46,45€	46,45 €	Novi nacrt prijedloga odluke predlaže 199,00 eura-savjetovanje u tijeku
ZAGREB - naselje Zagreb	39,82 €	39,82 €	39,82 €	Od 01.01.2024 za sva naselja-maksimalan iznos
Sva ostala naselja Zagreba	19,91 €	19,91 €	19,91 €	

Tablica 6.2. Gradovi Dubrovnik, Split, Umag, Pula i Zagreb i njihove visine paušalnog poreza
Izvor: službene stranice navedenih gradova

4.2. Gradovi u Europi u kojima je doneseno ograničenje u iznajmljivanju

- **Amsterdam** – susreo se s brojnim izazovima u vezi s dnevnim smještajem, posebno zbog porasta turizma i popularnosti platformi poput Airbnb-a. Grad je poduzeo nekoliko mjera kako bi riješio ove probleme i održao ravnotežu između turizma i potreba lokalnih stanovnika kao što su Regulacija kratkoročnog najma (ograničenje najma na najviše 30 dana godišnje i obvezu da se stan registrira), Zoniranje i ograničenja: Grad je koristio zoniranje kako bi kontrolirao gdje se može obavljati kratkoročni najam (određene četvrti su označene kao "crvene zone", gdje je kratkoročni najam zabranjen, dok su u drugim područjima postavljena ograničenja na broj dana najma ili broj gostiju), Porez na turizam: (grad je uveo tzv. "turističku taksu" koju plaćaju posjetitelji hotela, hostela i drugih smještajnih objekata. Ta sredstva se koriste za ulaganje u infrastrukturu i održavanje grada), Suradnja s Airbnb-om: Grad je postigao sporazum s Airbnb-om kako bi olakšao primjenu propisa prema kojem će Airbnb automatski ograničavati broj dana najma na 30 u skladu s gradskim propisima
- **Prag** - Zakon o dnevnom najmu (Zákon o krátkodobém pronájmu): 2017. godine, Prag je donio Zakon o dnevnom najmu koji regulira iznajmljivanje stanova i kuća na kraći rok (ograničenje maksimalnog broja dana iznajmljivanja na 90 dana godišnje), Porez na turistički smještaj (City Tax) koji se naplaćuje od turista koji borave u hotelima, hostelu ili kod privatnih iznajmljivača. Porez se određuje kao postotak od cijene smještaja i koristi se za poticanje razvoja turističke infrastrukture i očuvanje kulturne baštine, Suradnja s platformama za rezervaciju smještaja (platforme su obvezne dijeliti informacije o iznajmljenim smještajnim jedinicama s gradskim vlastima kako bi se provjerilo jesu li u skladu s propisima)
- **Madrid** - Ograničenje dana iznajmljivanja (Vlasnici stanova ili kuća mogu iznajmiti svoju imovinu turistima do 90 dana godišnje), moraju registrirati svoje nekretnine za kratkoročni najam kod lokalnih vlasti i dobiti registarski broj, Porez na turizam
- **Berlin** – je regulirao dnevni smještaj uvođenjem posebnih zakona i propisa s ciljem suzbijanja nekontroliranog razvoja kratkoročnog najma stanova - Zakon o zaštiti stanova (Zweckentfremdungsverbot-Gesetz): Ovaj zakon, koji je stupio na snagu 2014. godine, zabranjuje vlasnicima stanova da iznajmljuju cijele stanove ili kuće na kraći rok (kraći od 3 mjeseca) bez posebne dozvole. Ovo je mjera koja je usmjerena na borbu protiv tzv. "zabranjenih apartmana" (Ferienwohnungen), odnosno nelegalnog turističkog smještaja, Dozvole za kratkoročni najam: Vlasnici nekretnina koji žele iznajmljivati svoje stanove na kraći rok moraju dobiti posebnu dozvolu (Zweckentfremdungserlaubnis) od gradske uprave. Ove dozvole se izdaju samo u određenim slučajevima, kao što su privremena odsutnost stanara, podstanari ili vlasnika, ili kada je stan posebno opremljen za tu svrhu. Vlasnici koji nelegalno iznajmljuju svoje stanove suočavaju se s visokim novčanim kaznama, Porez na turistički smještaj: Berlin je uveo poseban porez na turistički smještaj (City Tax), koji se naplaćuje od turista koji borave u hotelima, hostelu ili kod privatnih iznajmljivača. Ovaj porez ima cilj pridonijeti lokalnoj infrastrukturi i turističkom razvoju grada, Suradnja s platformama za rezervaciju smještaja: Grad Berlin je uspostavio suradnju s popularnim platformama za rezervaciju smještaja kao što su Airbnb, Booking.com i druge. Ove platforme su obvezne dijeliti podatke o iznajmljenim smještajnim jedinicama s gradskim vlastima kako bi se provjerilo jesu li u skladu s propisima.

5. Porez na kuće za odmor

Na temelju odredbi članka 20. dosadašnjeg Zakona o lokalnim porezima („Narodne novine“ broj 115/16, 101/17 i 114/22), bilo je propisano da jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine) mogu uvesti slijedeće poreze: prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na korištenje javnih površina. Pritom, temeljem odredbe članka 42. navedenog Zakona predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave svojom odlukom utvrđuje visinu i nadležno tijelo naplate „lokalnih“ poreza. Sukladno tome, Gradsko vijeće Grada Rijeke donijelo je Odluku o porezima Grada Rijeke („Narodne novine“, broj 128/19, 138/21 i 150/22 i „Službene novine Grada

Rijeke“ broj 22/19, 14/21 i 14/22) kojom su utvrđeni gradski porezi te stopa i visina poreza koji pripadaju Gradu Rijeci, sukladno do sada važećim propisima.

Navedenom Odlukom o porezima Grada Rijeke propisano je da Gradu Rijeci (u daljnjem tekstu: Grad) pripadaju slijedeći porezi:

- prirez porezu na dohodak po stopi od 13% (maksimalna zakonska stopa je 15%),
- porez na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima po stopi od 1,5% (maksimalna zakonska stopa je 3%),
- porez na kuće za odmor koji se godišnje plaća u iznosu od 1,99 eura po metru kvadratnom korisne površine (što je maksimalni zakonski iznos).

Kako bi se omogućilo povećanje fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave u poreznim prihodima i smanjila ovisnost gradova i općina o prijenosima sredstava od države, Hrvatski sabor je dana 28. rujna 2023. godine donio Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o lokalnim porezima („Narodne novine“ broj 114/23) te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 114/23). Budući da je navedenim zakonskim izmjenama, pored ostalog, ukinut prirez porezu na dohodak s primjenom od 01.01.2024, sukladno odredbama članka 11. stavaka 1. i 2. Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lokalnim porezima Grad Rijeka je, kao jedinica lokalne samouprave, dužan do 15. prosinca 2023. godine važeću Odluku o porezima Grada Rijeke na odgovarajući način uskladiti s navedenim zakonskim izmjenama, odnosno iz iste brisati dosadašnje odredbe o prirezu porezu na dohodak, s početkom važenja od 1. siječnja 2024. godine. Kako je već naprijed spomenuto, člankom 8. Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lokalnim porezima proširen je raspon u kojem su jedinice lokalne samouprave ovlaštene samostalno propisivati visinu poreza na kuće za odmor po metru kvadratnom korisne površine kuće za odmor, tako da mogući raspon za utvrđivanje visine poreza na kuće za odmor sada iznosi od 0,60 do 5,00 eura po metru kvadratnom korisne površine kuće za odmor (za razliku od dosadašnjeg raspona koji je iznosio od 0,66 do 1,99 eura po metru kvadratnom korisne površine). Porez na kuće za odmor plaćaju pravne i fizičke osobe koje su vlasnici kuća za odmor. Porez se ne plaća ako se kuća za odmor ne može koristiti zbog ratnih razaranja ili prirodnih nepogoda (požar, poplava, potres), starosti i trošnosti, a oslobođenje plaćanja je za vrijeme dok su u kući (bili) smješteni prognanici i izbjeglice.

Prihod Grada Rijeke od poreza na kuće za odmor iznosi:

	2019.	2020.	2021.	2022.	siječanj – 07.11.2023.
Prihod	45.316,87	40.044,66	64.568,80	63.227,27	62.640,78

Tabela 7.1. Tabela prikaz prihoda od poreza na kuće za odmor
Izvor: Grad Rijeka, Upravni odjel za financije

6. Strategija razvoja turizma

Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine akt je strateškog planiranja hrvatskog turizma te sadrži viziju razvoja turizma u Republici Hrvatskoj u smjeru održivosti. Razvoj konkurentnog i inovativnog turizma jedan je od koraka u razvoju održivog turizma. Konkurentnost ovisi o brojnim čimbenicima, a ono što je identificirano kao prioritetno područje koje se treba unaprijediti jest i Prioritetno područje 3.2. za strateški cilj 3. »Konkurentan i inovativan turizam«: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta. Hrvatski turizam karakterizira niska dodana vrijednost, i jedna od najnižih stopa potrošnje po gostu. Dijelom je uzrok tome struktura i kvaliteta smještajnih kapaciteta s velikim postotkom smještajnih kapaciteta niže kategorije i smještaja u domaćinstvu. Uz unaprjeđenje kvalitete smještajnih objekata sukladno nacionalnoj kategorizaciji ugostiteljskih objekata učinit će se i dodatni iskoraci u kvaliteti, posebno u kontekstu uvažavanja standarda ekološki prihvatljivog i društveno odgovornog poslovanja (oznake kvalitete) te će se poticati smještaj visoke kvalitete, poglavito u domeni konverzije obiteljskog smještaja u tržišno prihvatljive objekte više dodane vrijednosti.

7. Zakon o turizmu

Prema novom Zakonu o turizmu, koji stupa na snagu 1. siječnja 2024. godine, Turističke zajednice izrađivat će plan upravljanja destinacijom koji ima za cilj usmjeriti razvoj destinacije prema održivosti. Plan upravljanja destinacijom, kao planski dokument, sadrži analizu stanja i popis resursne osnove, pokazatelje održivosti na razini destinacije, mjere i aktivnosti potrebne za ostvarenje razvojnog smjera, prijedlog smjernica i preporuka za razvoj destinacije koje se predlažu jedinici lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave te popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije. Planovi upravljanja destinacijom moraju sadržavati konkretne smjernice i preporuke što treba poduzeti da bi destinacija bila održiva s popisom projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za ostvarenje pokazatelja održivosti na razini destinacije.

Predstavnička tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moći će na temelju plana upravljanja destinacijom, između ostalog, donijeti odluku o broju, vrsti i kategoriji ugostiteljskih objekata te objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge smještaja u dijelu ili na cijelom području jedinice lokalne samouprave i kapacitetima smještajnih objekata u destinaciji koje se moraju temeljiti na izračunu prihvatnih kapaciteta.

8. EU - prijedlog za promicanje transparentnosti u sektoru kratkoročnog iznajmljivanja u korist svih sudionika

Komisija je donijela Prijedlog uredbe za povećanje transparentnosti u području kratkoročnog iznajmljivanja smještaja i pomoć javnim tijelima da osiguraju uravnotežen razvoj te djelatnosti kao dijela održivog turističkog sektora.

Iako rezervacije kratkoročnog smještaja donose koristi i iznajmljivačima i turistima, one mogu izazvati zabrinutost u određenim lokalnim zajednicama koje se, na primjer, suočavaju s nedostatkom cjenovno pristupačnog stanovanja. Novim pravilima poboljšat će se prikupljanje i razmjena podataka od iznajmljivača i internetskih platformi. To će zatim poslužiti kao temelj za djelotvorne i razmjerne lokalne politike kojima će se obuhvatiti i prilike i poteškoće povezane sa sektorom kratkoročnog iznajmljivanja. Nova predložena pravila pridonijet će povećanju transparentnosti u pogledu identifikacije i aktivnosti iznajmljivača u kratkoročnom smještaju i u pogledu pravila koja moraju poštovati te će olakšati registraciju iznajmljivača. Njima će se rješavati i trenutačna rascjepkanost načina na koje internetske platforme razmjenjuju podatke te će se, u konačnici, pomoći u sprječavanju nezakonitih ponuda smještajnih jedinica. Time će se općenito pridonijeti održivijem turističkom ekosustavu i poduprijeti njegova digitalna tranzicija.

Novim predloženim okvirom:

- **uskladit će se zahtjevi za registraciju iznajmljivača i njihovih nekretnina za kratkoročno iznajmljivanje kad ih uvedu nacionalna tijela:** sustavi registracije morat će biti u potpunosti dostupni na internetu i prilagođeni korisnicima (iznajmljivači bi trebali dobiti jedinstven registracijski broj)
- **pojasnit će se pravila kako bi se osiguralo prikazivanje i provjera registracijskih brojeva:** internetske platforme morat će iznajmljivačima olakšati prikazivanje registracijskih brojeva na svojim platformama; javna tijela moći će suspendirati registracijske brojeve i zatražiti da platforme izbrišu s popisa iznajmljivače koji ne poštuju pravila
- **pojednostavnit će se razmjena podataka između internetskih platformi i javnih tijela:** internetske platforme morat će jednom mjesečno automatski podijeliti podatke o broju noćenja i broju gostiju s javnim tijelima;
- **omogućit će se ponovna upotreba podataka u agregiranom obliku:** podaci dobiveni na temelju ovog prijedloga doprinijet će, u agregiranom obliku, statističkim podacima o turizmu
- **uspostaviti će se djelotvoran okvir za provedbu:** države članice pratit će provedbu tog okvira za transparentnost i uvesti odgovarajuće kazne za nepoštovanje obveza iz ove Uredbe.

Europski parlament i Vijeće raspravljat će o Prijedlogu Komisije u cilju njegova donošenja. Nakon donošenja i stupanja na snagu države članice imat će dvije godine za uspostavu potrebnih mehanizama za razmjenu podataka. Prijedlog uredbe o prikupljanju i razmjeni podataka o uslugama kratkoročnog iznajmljivanja smještaja jedna je od glavnih mjera puta tranzicije za turizam, objavljenog u veljači 2022.

GRADONAČELNIK

Marko Filipović
Marko FILIPOVIĆ